

עא :

הדר פרק ששי עירובין

עין משפט
גד מצוה

מסורת הש"ס

א) שנת ה'תק"ע...
ב) שנת ה'תק"ע...
ג) שנת ה'תק"ע...
ד) שנת ה'תק"ע...
ה) שנת ה'תק"ע...
ו) שנת ה'תק"ע...
ז) שנת ה'תק"ע...
ח) שנת ה'תק"ע...
ט) שנת ה'תק"ע...
י) שנת ה'תק"ע...

הגהות הב"ח

(א) גמ' פליגי בה רב
דלמידי ורבי בר יוסף מ
אמר כהן: (ב) רש"י ד"ה
הא קמ"ל וכו' וכו' וכו'
(ג) דתמיר ר"מ מרי:
(ד) רש"י ד"ה וכו' וכו'
(ה) וכו' וכו' וכו' וכו'
(ו) וכו' וכו' וכו' וכו'
(ז) וכו' וכו' וכו' וכו'
(ח) וכו' וכו' וכו' וכו'
(ט) וכו' וכו' וכו' וכו'
(י) וכו' וכו' וכו' וכו'

מובא רש"י

שמן. של תרומה, שצו
על גבי יין. של תרומה,
ונגע טבול יום בשמן.
טבול יום טבול יום
התרומה מן התורה
בצמת הפרק העליון
המשום דהוה טבול
יום. משום דטבול יומי
תעמא. הלכך לא פסל אלא
שמן בלבד דלא חיובי הוא
למידי חבד, ואלו הוה
טמא הוה טמא ליה לשמן
ובתן פסל ליה ליה (שם כ)
ולפי שאינו חיובי זה לא
ובתן פסל הוא ולא תמא
הלכך לא פסל ליה ליה
(שם ה.)

ורב יוסף אמר. לעולם נמני אחד כדמעיקרא ודקאמרת לר"ש היכי
הוה חד עירובין ר"ש כר' יוחנן ס"ל: שמן שפף בו. ושל תרומה הן:
ואפי' לזה כיון וזהו כיון. כחמיה: זה לא בלגניו ושפך. וכן זה עד
שמלאו חבית ואפי' שלא לשם שיתוף עשו ומתילה סומכין עליו שהרי

היצא כל אחד יין אבל לקחו חבית יין
בשותפות ס"ל לן תדאי לן בריה
והוה להו כמי ששתתפו נמעות שלא
הינכר יין לכל אחד וא': כסומכין
אשיתוף במקום עירוב קמיטלגי. וכן
תדאי מודה דנבוי מותר ובחצירות
פליגי רבנן סברי כיון דנשתתפו
נמכו אין צריכין לערב חצירות זו עם
זו ומותרין להוציא מוה לזו דרך
פתחים שנייהם שהרי שיתוף המנזי
שהן פתוחות זו מהנכן וסומכין על
שיתוף המנזי מתח עירוב של חצר
וכן תדאי סבר אין סומכין: מנא
אמינא לה. דנבוי פליגי: הלכה
כר"מ. דאין סומכין על שיתוף
במקום עירוב: מ"ט. ס"ל לרב
במרווחה ללא משום דמרוויחי חמד
מלחא וחד טעמא אמרי: ואי חד
טעמא הוא הריסא הילכח למה ליה.
לרב למימר בתרווייהו בשלמה הלכה
כר"מ אינטיקין דלי מדר"א הוה
אמינא טעמא דר"א לאו משום דאין
סומכין על שיתוף אלא משום דקסתי
אין מערבין בחצירות כיון כדקאמר
ר"מ לקמן והאי שיתוף דנן תדאי
דיין הוא כדקתי מתני' לזה כיון וזה
כיון הלכך לא סומכין על בחצירות
אבל היכא דנשתתפו נפת סומכין
כיון הלכך לא סומכין על בחצירות
אמר רב לקמן דנשתתפו נפת ואפי'ה
אמר ר"מ אלא כיון דלמך הלכה
כר"מ דאפי' נפת לא סומכין עליה
הלכה כר"א ל"ל: הא קמ"ל דלא
עבדינן כהי חומרי בעירובין.
מדאינטיקין ליה לרב למימר הלכה

כך תדאי אשמעינן דלא עבדינן כהי חומרי דחד מנא בעירובין
ור"מ תרי חומרי אמר אין סומכין בחצירות על שיתוף מנזי כיון
בנשתתפו נפת וכן נשתתפו כיון ופליגי רבנן עליה נפת ומודו
ליה כנשתתפו כיון ורבנן דמתני' דהכא לאוקמינן דאפילו
בנשתתפו כיון אמרי דסומכין אשתתפו דמתני' (ו) תרי חומרי ורב
ס"ל כוותיה בתרווייהו ולא מצי לאקבועי הלכתא כוותיה בתרי
חומרי הלכך אשמעינן הלכה כן תדאי נמדל מייניהו דאין סומכין
בחצירות על שיתוף המנזי כיון וכו' הדור אפילו ר"מ ורבנן נפת
אשמעינן הלכה כר"מ: ואם רלו לערב כיון אפי' דעירוב
משום דריה הוא לערב דירתן לעשותן אחת כדאמר בפ' מי שהוציאוהו
(לגל דף מט.) ודירתו של אדם אינו נמשך אחר היון אלא אחר
פיתו: ומשפסין נמנזי כיון. דשיתוף דנבוי אינו אלא לשפת
רשות החצירות שנמנזי ולא רשות הבתים וחצר לזה דריה הוא
וכ"ש פת דחשיב עפי: מערבין בחצירות. הפתוחות מוה לזו אפי'ם
שעירבו דרך פתחיהן צריכין להשתתף נמנזי להחיר המנזי ואם
לאו חצירות מותרות מוה לזו ומבוי אסור דאין סומכין על עירוב
במקום שיתוף ולא על שיתוף במקום עירוב היכא דלא עירבו בני
חצר לעמגן שאם יסמכו על זה מורת עירוב ישתתפו אבל עירבה
כל חצר לעמגה ונשתתפו כולם נמנזי אפי'ם שלא עירבו חצירות
זו עם זו שיתוף המנזי מהנכן ומטלטלין מוה לזו כיון דרך המנזי בין
דרך פתחים דתנן שהמנזי לחצירות כחצירות לבתים מה עירוב החצר
משו ובע"ג דין חצר לא חוי מגו דחוי למלתייהו דשיתוף סומכין עליה
פליגי. דהא פת חזי הכא והכא וצין למר וצין למר סומכין על שיתוף
במקום עירוב: כי פליגי כיון. כנשתתפו כיון נמנזי דלר"מ לא
סומכין עליה בעירובי חצירות דאין מערבין לחצירות כיון ולרבנן
פליגי ובע"ג דין חצר לא חוי מגו דחוי למלתייהו דשיתוף סומכין עליה
אית להו דסומכין נמנזי על עירובי חצירות שהוא לעולם של פת:
וחד

שמן שצף על גבי יין בו. השמא משמע דשמן חשיב משקה
מדקאמר ר' יוחנן בן גורי שניהם מחוברין דלי חשיב אוכל
כיון דטבול יום אינו אלא פוסל לא הדר שמו ומתמא לין דאין ככרלא
לומר דפליגי רבנן ור"י בן גורי נבחי אס יכול להנדייל זה מזה לא לו
ועוד תנא דשפ"מ דפקחים (דף ט.)

ורב יוסף אמר רבי שמעון ורבנן בפלוגתא
דרבי יוחנן בן גורי ורבנן קא מיפלגי דרתנן
אשמן שצף על גבי יין ונגע טבול יום בשמן
לא פסל אלא שמן בלבד ורבי יוחנן בן
גורי אומר שניהן חיבורין זה לזה רבנן כרבנן
ורבי שמעון כר"י בן גורי תניא ר"א בן תדאי
אומר אחד זה ואחד זה צריכין לערב ואפילו
לזה ביי וזהו ביי אמר רבה זה בא בלגניו
ושפך וזה בא בלגניו ושפך כולי עלמא לא
פליגי דהוה עירוב כי פליגי כנון שלקחו חבית
של יין בשותפות ר"א בן תדאי סבר יאין
ברידה ורבנן סברי יש ברידה רב יוסף אמר
ר"א בן תדאי ורבנן בסומכין על שיתוף
במקום עירוב קמיפלגי דמר סבר אין סומכין
ומר סבר סומכין אמר רב יוסף מנא אמניא
לה דאמר רב יהודה אמר רב הלכה כר"מ
ואמר רב ברונא אמר רב הלכה כר"א בן
תדאי מ"ט לאו משום דחד טעמא הוא
א"ל אביי ואי חד טעמא תרתי הילכתא למה
לי הא קמ"ל דלא עבדינן כהי חומרי
בעירובין מאי ר"מ ומאי רבנן דתניא מערבין
בחצירות בפת ואם רצו לערב כיון אין מערבין
בפת משתתפין מערבין בחצירות ומשתתפין
במבוי שלא לשכח תורת עירוב מן
התינוקות שיאמרו אבותינו לא עירבו דברי
ר"מ וחכ"א או מערבין או משתתפין פליגי
בה ר' (ו) נחומי ורבה חד אמר הבפת דכולי
עלמא לא פליגי דבחדא סגי כי פליגי כיון
וחד

כל כך משמע בכל עירוב: משתתפין במבוי כיון. משמע
קמא דלכתלה כיון מזהו יותר מצפת מלחא מניא דומיא דרישא
משתתפין נמנזי נפת ואם רלו להשתתף כיון משתתפין ושמה כיון
מינכר טפי שהוא שיתוף ומיהו בכל דבר מהי כדתנן בפרק כלל
מערבין (ו) ומשתתפין (לגל דף טו.) וצ"ל חלון (לקמן דף טו.) נמי מניא
כילד משתתפין נמנזי מביאין חבית של יין ושל שמן ושל תמרים
ושל גרגורות וכל מיני פירות: בפת כ"ע א"א פליגי דבחד סני.
משום דפת סגי הכא והכא ופירש בקונטרס דכין למר וצין למר
סומכין נמנזי על עירובי חצירות שהוא לעולם נפת (ו) ולפיקין הא דקתי
מערבין בחצירות ומשתתפין נמנזי לא בעי למימר דאחר שעירבו
בחצירות יהיו עדיין זקוק להשתתף נמנזי אלא כלומר מערבין
בחצירות נפת אפי'ם שנשתתפו נמנזי כיון ואין הלשון משמע כן
ועוד תנן לקמן בפירקין (דף עג.) ה' חצירות הפתוחות זו לזו
ופתוחות למנזי עירובי נפת חצירות ולא נשתתפו נמנזי מותרין
בחצירות ואסורין נמנזי וקאמר בגמרא מני ר"מ הוא דאמר בעינן
עירוב ובעינן שיתוף מיהו איכא לאוקמי ההוא סוגיא כמ"ד נפת
פליגי ומ"ד נפת ל"פ סבר לה כרב דלא תני פתוחות זו לזו ור"י
מפרש דאשיתוף דפת דכיון דסגי כיון והם פתוחות על נפת נפת
ואלמנה טפי מועיל אף לחצירות ועוד שהשיתוף לכל הבתים והחצירות
שכולם משתתפין יחד אבל עירובי חצירות דפת אין לו להועיל כל
כן נמנזי ולפי מה שפירש שאפי' למ"ד נפת לא פליגי מודה הוא
דבעירובי חצירות דפת פליגי אס מועיל למנזי (ו) ואומר ר"י דנמנזי
לפרש תרי חומרי בעירובין דלעיל דלי אמר הלכה כר"א בן תדאי
לא הוה דיעין מלי טעמיה ואי אמרין הלכה כר"מ הוה אמינא
כדאמר נהא דאין סומכין על עירוב במקום שיתוף כדמשמע לישנא
דר"מ דאמר מערבין בחצירות ומשתתפין נמנזי דשיתוף דלף עירוב
שעירבו צריכין עדיין להשתתף אבל על שיתוף במקום עירוב סומכין
דמסתמא אב לגלות דהלכה כר"מ לגמרי ומיהו פי' הקונטרס דלעיל
גני תרי חומרי נחת טפי' ואי'ם כשעירבו בחצירות נפת והינו עירובין צבית אחד מן החצירות למה לא יועיל לנמזי אי משום דמניא
ככילד משתתפין (לקמן דף פה.) עירובי חצירות צבית נפת ושיחפי מנזיאות נחצר נמנזי והאי כיון דלמניה צבית לא שמיה שיתוף אלא עירוב
הא פירש בקונטרס לקמן בפירקין (ו) גני כאלן במסובין צבית כאלן במסובין נחצר דהא דלמרינן שיתופי מנזיאות נחצר נמנזי וכ"ש (ו) צביתו
וכן

ס א מ"י פ"ה הל'
טומאה אוכלין הלכה
ג'
ס ב מ"י פ"ה הל'
עירובין הלכה ה סמ
עשין א טו"ש ע"ה ח"ה מ'
שבו ע"ה ח'
ס ג מ"י שם סמ סס
טו"ש ח"ה ח"ה ספי
ע"ה ח'
ס ד מ"י שם הלכה ט'
סמ ס טו"ש ח"ה ח"ה
ע"ה מ"י שם טו"ש ח"ה
ס:

רבינו הגאון

רב יוסף אמר ר' שמעון
ורבנן בהא פליגי. דתנן
שמן שצף על בני (ומים)
(היון) נגע טבול יום
בשמן לא פסל אלא שפך.
ר' יוחנן בן גורי אמר
שניהן חיבורין זה לזה.
רבנן כנא קמא. ור' יוסף
שעון כר' יוחנן בן גורי.
ורבנן ששיתין הן. תניא
בעל הבית שהיה שותף
לזה ביי וזהו ביי (אין)
צריכין לערב. אמר רבה
זה בא בלגניו ושפך וזה
בא בלגניו ושפך כולי
עלמא לא פליגי דהוה
עירוב. דהא דיעבד מריא
חד ולזה. כי פליגי
כנון שלקחו חבית
בשותפות. ורבנן סברי יש
ברידה. ולאעור בן תדאי
פסול אין ברידה ולא קמא
עירוב אלא דהוה ידע
תתערב כעשוי. ורב יוסף
אמר כנון ששתתפו סברי
כזה היון (ובסוכין)
(ובסוכין) (בעז) לעירוב
(ובסוכין) רבנן ר' יוסף
(ובסוכין).
(ואעור בן תדאי סבר אין
(ובסוכין) (ובסוכין) אלא
צריכין עירוב אחר. אמר
רב יוסף מנא אמניא ליה
דאמר רב יהודא אמר רב
הלכה כר' מאיר. הלכתי
משכין לחצירות בפת
ואם רצו לערב כיון אין
מערבין שאין עירוב כיון.
משתתפין במבוי כיון אפי'
רצו להשתתף בפת
מערבין
במבוי
ומשתתפין
במבוי כר' שלא משתתפו
חצרות עירוב דברי ר'
מאיר. שיה' דאפי'
דנשתתפו במבוי מערבין.
ואין סוכין על עירוב
במקום שיתוף. ורב ברונא
אמר רב הלכה כאלעזר בן
תדאי. לאו משום דאלעזר
בן תדאי ירו מאיר
התירויהו חרא טעמא
נינהו. ודחתין חרא חזא
טעמא נינהו תרתי הילכתא
למה ליה. ושעור חא קמ"ל
דאלעזר בן תדאי סבר
מאיר סבירא ליה. ועבדינן
כהי חומרי בעירובין.